

Sygn. akt II CSK 602/14

POSTANOWIENIE

Dnia 8 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku H. R., D. R. i R. R.
przy uczestnictwie S. Spółki Akcyjnej w W. oraz G. Spółki Akcyjnej w W.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 maja 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim
z dnia 25 kwietnia 2014 r., sygn. akt V Ca 103/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim oddalił apelację wnioskodawców od postanowienia Sądu Rejonowego w Międzyrzeczu z dnia 19 listopada 2013 r., którym oddalony został ich wniosek o ustanowienie służebności przesyłu.

Wnioskodawcy w skardze kasacyjnej powołali podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., z tym że co do drugiej z podstaw nie określili przepisu prawa procesowego, z którym połączyli zarzut naruszenia prawa. We wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania podali jednocześnie przyczyny objęte art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Istotne zagadnienie prawne budzące wątpliwości w orzecznictwie i wymagające wyjaśnienia sformułowali w postaci pytań: czy dopuszczalne jest ustanowienie służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu bez określenia nieruchomości władnącej; czy dopuszczalne jest rozpoznanie zarzutu zasiedzenia, który został podniesiony bez wskazania konkretnej treści służebności tj., niewykazanie sposobu wykonywania prawa, którego dotyczy zasiedzenie oraz strefy, na której może być wykonywane; jaka jest treść służebności uczestnika, gdy podniósł on jedynie zarzut korzystania z przestrzeni powietrznej nad gruntem należącym do wnioskodawcy; czy służebność przesyłu uregulowana w art. 305¹ do art. 305⁴ k.c. jest szczególnym rodzajem służebności gruntowej, a w razie udzielenia odpowiedzi negatywnej na pierwsze pytanie - czy przed uregulowaniem służebności przesyłu dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności na rzecz przedsiębiorstwa, a w razie udzielenia negatywnej odpowiedzi na drugie pytanie - czy okres posiadania przez przedsiębiorstwo nieruchomości w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu przed jej uregulowaniem, podlega zaliczeniu do okresu posiadania niezbędnego do jej zasiedzenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek zaskarżenia o szczególnym charakterze, mający na celu ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżania orzeczeń niesatysfakcjonujących strony. Interes prywatny skarżącego uwzględniany jest tylko

o tyle, o ile może stać się podłożem interesu ogólnego. Dlatego nie każda skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Założenie wymagania zawartego w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. realizowane być może przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających spełnienie publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej, które przewidziane zostały w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ §1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Ugruntowane zostało w orzecznictwie zapatrywanie, że skarżący powinien wskazać przepisy prawne, na tle stosowania których wyłoniło się zagadnienie, sformułować je, podać argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen, a nadto motywację, że rozwiązane go jest istotne nie tylko w rozpoznawanej sprawie, ale także dla praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz.151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.; z dnia 5 grudnia 2013 r., II CSK 244/13, niepubl.).

Odwołanie się do przyczyny istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., wymaga wskazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi wątpliwości, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć, jak też, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 8 lipca 2008, I CSK 111/08; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11; z dnia 4 kwietnia 2012 r., III SK 39/11; z dnia 26 kwietnia 2012 r., III SK 43/11, niepublikowane). Obowiązku wykazania istnienia tej przyczyny skarżący nie wypełnili.

Z przyjętego rozumienia tych przyczyn wynika, że wniosek skarżących został niewłaściwie sformułowany. Jeżeli bowiem występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, które charakteryzuje się „nowością”, to ten sam problem nie może stanowić potrzeby wyjaśnienia wątpliwości w orzecznictwie, co wskazuje na podjęcie go już przez Sąd Najwyższy. W istocie zatem skarżący zmierzają do zmiany dotychczasowej linii orzecznictwa, które w ich ocenie nieprawidłowo zostało ukształtowane.

Wniosek skarżących i jego uzasadnienie nie daje podstaw do uznania, że rzeczywiście zachodzi któraś ze wskazanych przesłanek. Przedstawiony problem nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego dotychczas nierozwiązanego w orzecznictwie. Na zachodzi również potrzeba wykładni powołanych przepisów, gdy zważy się na dotychczas wypracowane, bogate orzecznictwo Sądu Najwyższego, odnoszące się do problematyki nabywania służebności przesylu oraz jej charakteru, które przytoczone były zarówno w postanowieniu Sądu drugiej instancji, jak też wybiórczo w skardze kasacyjnej. Z motywów wniosku wynika, że skarżący krytycznie oceniają stanowisko Sądu Najwyższego odnoszące się do wykładni tych przepisów, uznając, że powinno być zmienione, ponieważ jest sprzeczne z przepisami. Mimo tego podniesione argumenty nie dają podstaw do przyjęcia, że źródło ich wątpliwości ma prawną naturę, a nadto, iż doszło do rozbieżności ocen przy użyciu różnych metod wykładni. Przedstawione propozycje własne dotyczą konieczności uwzględnienia zgłoszonych żądań. Odwołanie się, w ramach kontekstu historycznego, do obawy przed wystąpieniem z roszczeniami przeciwko Skarbowi Państwa w okresie do 1989 r. nie zostało skonkretyzowane, nie ma podstaw do uznania, że miała ona powszechny charakter. Sąd Najwyższy nie podziela tezy o występowaniu wątpliwości interpretacyjnych

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności, której podstawy Sąd Najwyższy bierze pod uwagę z urzędu, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

[1.0]